

ดำรง แสงวีเลิศและนันทิการ ทั้งสุพานิช. เขตเศรษฐกิจพิเศษ : แนวคิดใหม่ในการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ.

วารสารเศรษฐกิจและสังคม ปีที่ 39 ฉบับที่ 2 (เดือนมีนาคม-เมษายน 2545) : หน้า 42-43.

ดุษฎี ทายคะตุ. การศึกษาในด้านอนุรักษ์สถาปัตยกรรมโดยการผังเมือง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

ทับทิม วงศ์ประยูร. เศรษฐศาสตร์การพัฒนาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ธรรมสารการพิมพ์, 2542.

ที่ว่าการอำเภอเชียงแสน. เอกสารบรรยายสรุปอำเภอเชียงแสน. (ม.ป.ท., 2544)

เทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน. แผนพัฒนาเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน 5 ปี (พ.ศ.2545-2549).

(ม.ป.ท, 2544)

ธเนศวร์ เจริญเมือง. ไทย-พม่า-ลาว-จีน สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ สี่เหลี่ยมวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์
คบไฟ, 2538.

ธีระพงศ์ เขมฤกษ์อำพล. การค้าและการเงินระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ : บริษัท เอช.เอ็น.กรุป จำกัด, 2537.

ประจักษ์ ศกุนตลักษณ์. เอกสารการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์เมืองและภูมิภาค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537.

ปลัดกระทรวงมหาดไทย,สำนักงาน ร่วมกับกรมการผังเมืองและกรมการพัฒนาชุมชน, กรม. การพัฒนา
จังหวัดบริเวณพื้นที่หกเหลี่ยมเศรษฐกิจในบทบาทของกระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2540.

พาณิชย์จังหวัดเชียงราย, สำนักงาน. ข้อมูลการตลาดจังหวัดเชียงราย ประจำปี 2537. เชียงราย : โรงพิมพ์
สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงราย, 2537.

พาณิชย์จังหวัดเชียงราย, สำนักงาน. ข้อมูลการตลาดจังหวัดเชียงราย ประจำปี 2538. เชียงราย : โรงพิมพ์
สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงราย, 2538.

พาณิชย์จังหวัดเชียงราย, สำนักงาน. ข้อมูลการตลาดจังหวัดเชียงราย ประจำปี 2539. เชียงราย : โรงพิมพ์
สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงราย, 2539.

พาณิชย์จังหวัดเชียงราย, สำนักงาน. ข้อมูลการตลาดจังหวัดเชียงราย ประจำปี 2540. เชียงราย : โรงพิมพ์
สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงราย, 2540.

พาณิชย์จังหวัดเชียงราย, สำนักงาน. ข้อมูลการตลาดจังหวัดเชียงราย ประจำปี 2541. เชียงราย : โรงพิมพ์
สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงราย, 2541.

พาณิชย์จังหวัดเชียงราย, สำนักงาน. ข้อมูลการตลาดจังหวัดเชียงราย ประจำปี 2542. เชียงราย : โรงงาน
สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงราย, 2542.

โยธิการ, กรม. รายงานการศึกษาความเหมาะสม สาขาภิบาลเวียงเชียงแสน. 2541.

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน และคณะ. การค้าและการลงทุนไทย-จีนตอนใต้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย-
ธรรมศาสตร์, 2537.

วิทยา สุจริตธนารักษ์ และชปา จิตต์ประทุน. การค้าชายแดน. กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย, 2537.

- ศิลปากร,กรม. แผนแม่บทโครงการบูรณะและอนุรักษ์เมืองประวัติศาสตร์เชียงใหม่ อำเภอเชียงแสน จังหวัด เชียงราย. เชียงใหม่ : ดาวคอมพิวกราฟิก, 2538.
- ศิลปากร,กรม. รายงานการสำรวจโบราณสถานเมืองเชียงแสน เอกสารโบราณคดี หมายเลข 4. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, 2530.
- ศูนย์พัฒนาภาคเหนือ. ชายแดนภาคเหนือ : โอกาสการค้ากับเพื่อนบ้าน. วารสารเศรษฐกิจและสังคม ปีที่ 39 ฉบับที่ 2 (เดือนมีนาคม-เมษายน 2545) : หน้า 53-58.
- สมชาย ภคภาสนวิวัฒน์, ดร. วิสัยทัศน์ประเทศไทยปี 2000. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2541.
- สาโรช คัชมาตย์. นโยบายการพัฒนาจังหวัดชายแดนในเขตอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง : กรณีศึกษาเฉพาะ จังหวัดมุกดาหาร. เอกสารวิจัยส่วนบุคคลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2542.
- สำนักงานบริการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย. แผนการลงทุนจังหวัดเชียงราย. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2537.
- สุวัฒนา ธาดานิติ,ผศ. ดร. "การพัฒนาแบบยั่งยืน", ใน เอกสารประกอบการสอนวิชา Resource Development ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 8-12 , 2542.
- ไสร็จ สายบัว. การวางแผนการใช้ที่ดินเมืองศูนย์กลางสู่อินโดจีน : กรณีศึกษาชุมชนเมืองอุบลราชธานี-วารินชำราบ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- อุดม เกิดพิบูลย์. ทฤษฎีและนโยบายการค้าระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

ภาษาอังกฤษ

- Alonso, William. "Location Theory", in Regional Development and Planning. Mass : The M.I.T. Press, 1964.
- Goodall B. The Economics of Urban Areas. Oxford : Pergamon Press, 1974.
- Jovanovic, M.N. International Economic Integration. London : Routledge Press, 1989.
- Kiely R and Marflect P. Globalisation and the Third World. London : Routredge, 1998.
- Murphy, Raymond E. The American City : An Urban Geography. The United States : McGraw-Hill, 1974.
- Scott J.W. "European and North American Contexts for Cross Border Regionalism", in Regional Studies 33, pp 605-617, 1999.
- Woskett, Roy. The Character of Town. London : The Architectural Press, 1969.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความร่วมมือในระดับอนุภูมิภาค (Sub-regional Cooperation)

1.เขตสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจระหว่างจีนตอนใต้ - พม่า - ลาว - ไทย

(Quadrangle Economic Cooperation : China - Myanmar - Laos - Thailand)

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนที่ดีขึ้นหลังจากการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการในปี ค.ศ. 1975 และการถอนทหารของเวียดนามออกจากกัมพูชาในปี ค.ศ. 1988 ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านตั้งแต่จีนถึงลาว กัมพูชา และเวียดนามดีขึ้น ดังนั้นจึงได้เพิ่มการติดต่อและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดต่อกัน สภาพที่ตั้งภูมิศาสตร์ที่ใกล้ชิดกัน และปัจจัยทางเศรษฐกิจที่เกื้อกูลซึ่งกันและกัน ทำให้ภาคเอกชนของไทยในภาคเหนือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดเชียงรายสนใจที่จะติดต่อค้าขายกับพม่า ลาว และจีนตอนใต้แถบมณฑลยูนนาน เนื่องจากจังหวัดเชียงรายติดต่อกับพม่าและลาว อีกทั้งยังใช้แม่น้ำโขงเป็นเส้นทางคมนาคมไปถึงยูนนานของจีนได้ จึงได้มีความพยายามที่จะส่งเสริม "ความร่วมมือระดับอนุภูมิภาคระหว่างสี่ประเทศ" หรือ "สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ" ในเรื่องการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมและส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างกัน การขยายเครือข่ายระบบคมนาคมระหว่างกันทั้งทางบกและทางน้ำมีความสำคัญเป็นอันดับแรก เนื่องจากจะทำให้การเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ และประชาชนเป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว และประหยัด อันจะเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะช่วยส่งเสริมการค้าและการลงทุนในอนุภูมิภาค

ความคิดริเริ่มและแรงผลักดันของนักธุรกิจภาคเอกชนและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในจังหวัดเชียงรายเกี่ยวกับความร่วมมืออนุภูมิภาคสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ ได้นำไปสู่การขยายการติดต่อสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศไทยทางเหนือทั้งลาว พม่า และจีน คณะผู้แทนภาคเอกชนของหอการค้าเชียงรายได้เดินทางไปเยือนเมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว เมื่อวันที่ 2 มกราคม 1989 และปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่ของ สปป.ลาว ในการอำนวยความสะดวกในการค้าขายระหว่างกัน ต่อมาในวันที่ 4 กรกฎาคม ปีเดียวกัน คณะผู้แทนหอการค้าจังหวัดเชียงรายได้เดินทางไปเยือนมณฑลยูนนาน และได้ลงนามในบันทึกช่วยจำกับผู้แทนของจีนในการร่วมมือด้านการท่องเที่ยวและการค้าระหว่างท้องถิ่น ซึ่งแนวความคิดความร่วมมือในอนุภูมิภาคนี้ระหว่างประเทศไทย พม่า สปป.ลาว และจีนนั้น จะมีขอบเขตทางภูมิศาสตร์ดังนี้ คือ

-ประเทศไทย ครอบคลุมดินแดนบริเวณภาคเหนือตอนบน โดยมีจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก และน่านเป็นหลัก และอาจขยายลงมาคลุมถึงลำพูน ลำปาง พะเยาแพร่ รวมมีประชากรประมาณ 18 ล้านคน

-สหภาพพม่า ครอบคลุมรัฐฉานซึ่งมีเมืองเชียงตุงเป็นหลัก แต่อาจขยายถึงคะฉิ่นและคะยา ซึ่งมีประชากรรวมประมาณ 5 ล้านคน

-สปป.ลาว ครอบคลุมแขวงบ่อแก้ว หลวงน้ำทา หลวงพระบาง อุดมไชย เวียงจันทน์ เป็นหลัก และอาจขยายไปถึงพงสาลี ไชยบุรี ซึ่งมีประชากรประมาณ 2 ล้านคน

-จีน มีมณฑลยูนนานซึ่งมีประชากรประมาณ 40 ล้านคนเป็นหลัก แต่อาจขยายไปถึงมณฑลเสฉวนและมณฑลกุ้ยโจวซึ่งมีประชากรเพิ่มอีก 120 ล้านคน

ความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศทั้งสี่ หรือสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจนี้จะรวมถึงความร่วมมือและการเชื่อมโยงทางด้านคมนาคมขนส่งทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ การพัฒนาพลังงานและแหล่งน้ำตลอดจนถึงสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว การค้า การลงทุน การเงิน การแลกเปลี่ยนทางวิชาการและเทคโนโลยี ซึ่งรวมไปถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วย โดยในระยะแรกจะเน้นโครงสร้างพื้นฐานทางด้านคมนาคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างถนนเชื่อม 4 ประเทศเข้าด้วยกัน 2 เส้นทาง คือ เส้นทางเชียงราย-แม่สาย-ผ่านพม่าที่ท่าขี้เหล็ก-เชียงตุง-ด้าล่อ-เชียงรุ่ง-คุนหมิง และเส้นทางเชียงราย-เชียงของ-ผ่าน สปป.ลาว ที่ห้วยทราย-บ่อเตน-เมืองคำ-เชียงรุ่ง และคุนหมิง กับเส้นทางคมนาคมทางน้ำในแม่น้ำโขงจากเชียงรุ่งในสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน จีน ผ่านพม่า-ลาว มาถึงอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ความร่วมมือในกรอบสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจได้รับผลกระทบจากปัญหาภายในประเทศทั้งสี่ และวิกฤตเศรษฐกิจในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1997 ทำให้มีความคืบหน้าไม่มากนัก

(1)ด้านคมนาคมขนส่ง

1.1.โครงการสร้างถนนเชื่อมไทยกับจีนตอนใต้ โดยผ่านพม่า (สายเชียงราย-เชียงตุง-ด้าล่อ-เชียงรุ่ง-คุนหมิง) ระยะ 241 กิโลเมตร คืบหน้าช้ามาก ความคืบหน้าอยู่ที่ฝั่งไทย คือ มีการขยายถนนจากสนามบินจังหวัดเชียงราย ไปอำเภอแม่สายเป็น 4 ช่องทาง ทางฝ่ายจีนก็มีการปรับปรุงถนนจากคุนหมิงไปเมืองชายที่ด้าล่อ แต่ถนนเชื่อมต่อไปพมามีความคืบหน้าน้อยมาก ทั้งๆ ที่รัฐบาลไทยมีมติเมื่อ 15 มิถุนายน 1993 อนุมัติงบประมาณ 300 ล้านบาท เพื่อช่วยเหลือแก่พม่าในการพัฒนาเส้นทางจากท่าขี้เหล็ก-เชียงตุง ระยะทาง 164 กิโลเมตร

1.2.โครงสร้างถนนเชื่อมไทยกับจีนตอนใต้ โดยผ่าน สปป.ลาว (สายเชียงของในจังหวัดเชียงราย-บ้านห้วยทราย หลวงน้ำทา-บ่อเตน เชียงรุ่ง คุนหมิง) ในระยะทาง 354 กิโลเมตร

1.3.ส่วนรถไฟเชื่อมไทย สปป.ลาว และจีนตอนใต้ ขึ้นอยู่ในขั้นตอนการสำรวจและออกแบบ แต่เมื่อประเมินจากสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก็คาดว่าอาจจะเวลาหลายปีว่าโครงการเส้นทางรถไฟเชื่อมต่อประเทศไทยผ่าน สปป.ลาว ไปยังจีนจะเริ่มลงมือสร้าง ทำให้เสียโอกาสทางด้านเศรษฐกิจไปอย่างมาก อีกทั้งผลตอบแทนไม่สูงมากนัก อาจทำให้โครงการนี้ยากจะบรรลุผล

1.4.เส้นทางคมนาคมในแม่น้ำโขง ก็มีความคืบหน้าไม่น้อยมาก การก่อสร้างท่าเรือที่อำเภอเชียงแสนและอำเภอเชียงของจังหวัดเชียงรายเพื่อรองรับการขนส่งสินค้าและการท่องเที่ยวแม้ว่าจะสร้างเสร็จแล้ว แต่ก็ไม่สามารถใช้ได้ เพราะท่าเรือเชียงแสนสร้างไม่เหมาะสมกับภูมิประเทศและถูกกระแสน้ำในแม่น้ำโขงพัดจนเสียหายพังทลายลง ส่วนท่าเรือเชียงของก็ยังไม่สามารถใช้ในเชิงพาณิชย์ เพราะยังขาดด่านตรวจคนเข้าเมืองและด่านศุลกากร ส่วนท่าเรืออื่นๆ ใน สปป.ลาว และพม่าก็ยังไม่มีความคืบหน้า แต่อย่างไรก็ตาม เรือขนส่งสินค้าอุปโภคและบริโภคของจีนก็มักล่องมาขายสินค้าที่อำเภอเชียงแสน ทั้งผลไม้และสินค้าอุปโภคอื่นๆ

(2)ด้านพลังงาน

รัฐบาลไทยเห็นความสำคัญของการจัดหาพลังงานมาใช้ภายในประเทศ รวมทั้งจากแหล่งพลังงานจากแหล่งผลิตในประเทศเพื่อนบ้านทั้ง สปป.ลาว และจีน มณฑลยูนนาน ซึ่งมีแม่น้ำโขงไหลผ่านมีสภาพภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมในการสร้างเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำ ดังนั้น จีนจึงวางแผนที่จะพัฒนาโรงไฟฟ้าพลังน้ำ 8 โครงการในระยะ 20 ปี มีกำลังผลิตรวมกันกว่า 10,000 เมกกะวัตต์

ส่วนโครงการพัฒนาความร่วมมือในการพัฒนาไฟฟ้าระหว่างไทย กับ สปป.ลาว ปัจจุบันการไฟฟ้าฝ่ายผลิต (กฟผ) ได้ซื้อกระแสไฟฟ้าจากลาวอยู่แล้ว 2 โครงการ คือ โครงการน้ำเงิน 1 กำลังผลิต 150 เมกกะวัตต์ และโครงการเซเสด กำลังผลิต 45 เมกกะวัตต์

2.ความร่วมมือหกเหลี่ยมเศรษฐกิจระหว่าง

ประเทศไทย - ลาว - พม่า - จีนตอนใต้ - กัมพูชา - เวียดนาม

ความร่วมมือหกเหลี่ยมเศรษฐกิจได้ริเริ่มโดยธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank - ADB) ให้การสนับสนุนด้านวิชาการเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ ได้แก่ ไทย พม่า สปป.ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสแข่งขันในเวทีการค้าโลก โดยตกลงที่จะมีความร่วมมือใน 7 สาขา คือ คมนาคมขนส่ง พลังงาน สื่อสารโทรคมนาคม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การค้าและการลงทุน ซึ่งโครงการด้านการพัฒนาการคมนาคมขนส่ง ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ มีความสำคัญเป็นลำดับแรก โดยพยายามเชื่อมโยงเครือข่ายถนนระหว่างกัน

ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญของความร่วมมือ 4 ประการ คือ

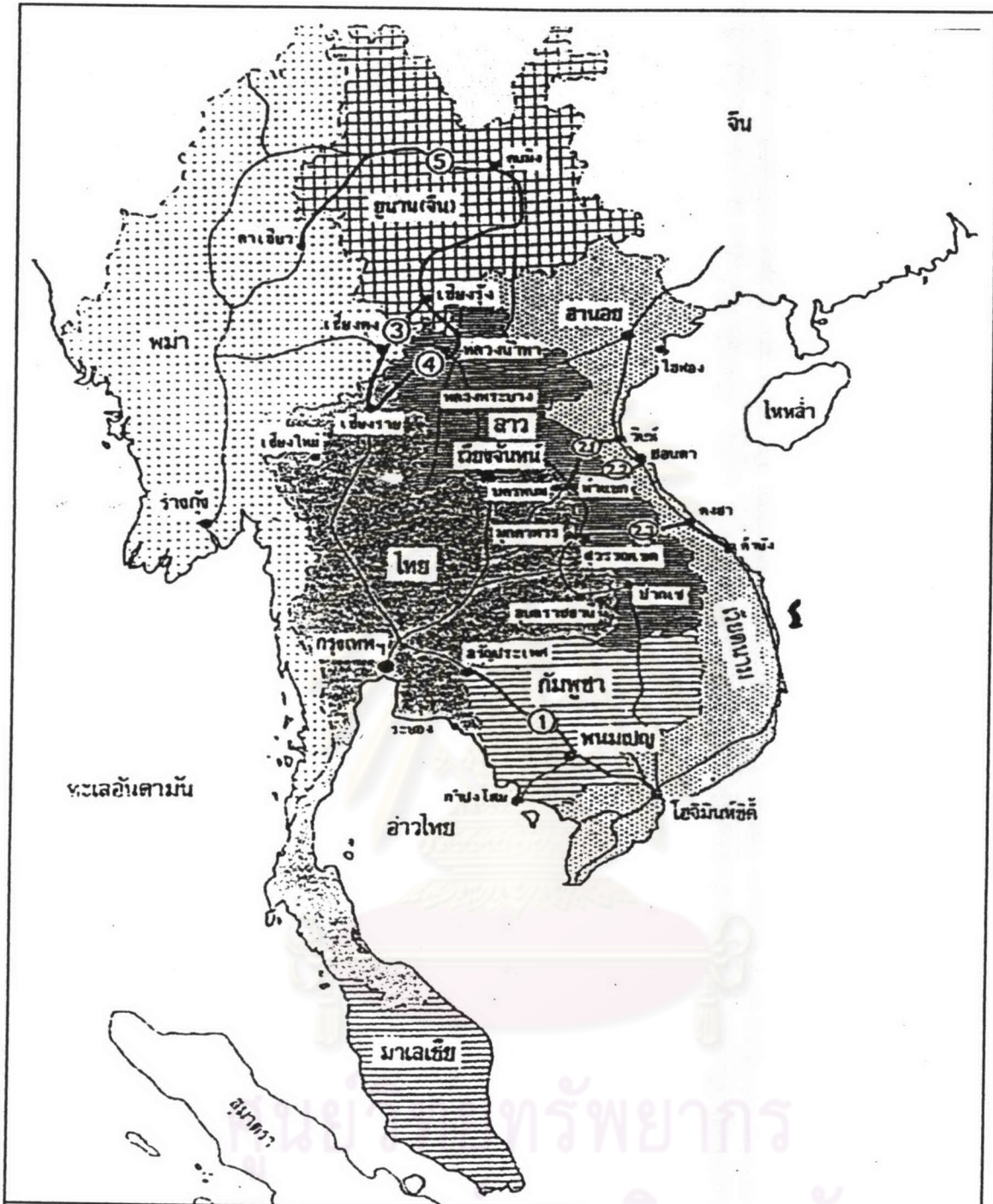
1.ส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวด้านอุตสาหกรรม การเกษตร การค้า การลงทุน และบริการเพื่อให้เกิดการจ้างงาน ยกกระดับมาตรฐานการครองชีพและความเป็นอยู่ทางสังคมของประชาชนในอนุภูมิภาคให้ดีขึ้น

2. สนับสนุนให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการศึกษาระหว่างประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาค
3. ให้มีการใช้ทรัพยากร เช่น แรงงาน ทุนและวัตถุดิบ ที่ส่งเสริมอย่างมีประสิทธิภาพ
4. ช่วยเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสการแข่งขันในเวทีการค้าโลก

แนวทางในการดำเนินความร่วมมือทวิภาคีและเศรษฐกิจ ประกอบด้วยหลักการว่า โครงการความร่วมมืออาจดำเนินระหว่างสองประเทศขึ้นไปได้ โดยไม่จำเป็นว่าทั้ง 6 ประเทศ จะต้องเข้าร่วมโครงการ ให้สนับสนุนการปรับปรุงหรือซ่อมแซมสิ่งที่มีอยู่แล้วมากกว่าสร้างขึ้นมาใหม่ ตลอดจนต้องพิจารณาลักษณะโครงการและแหล่งเงินทุนสนับสนุนว่ามีอย่างน้อยเพียงใด ทั้งนี้ นโยบายการพัฒนาความร่วมมือนี้ได้มีการเน้นให้ภาคเอกชนของแต่ละประเทศเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการค้า การลงทุน และการผลิตในสาขาต่างๆ ได้แก่ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม บริการการท่องเที่ยว และอาจรวมไปถึงการลงทุนหรือร่วมลงทุนกับภาครัฐบาลในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้วย โดยที่ภาครัฐบาลของแต่ละประเทศจะมีบทบาทหลักในการให้ความสนับสนุนภาคเอกชนในด้านการกำหนดนโยบาย ข้อกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการกำหนดมาตรการการส่งเสริมการลงทุนร่วมกัน และประการสำคัญ คือ การริเริ่มและ/หรือ การลงทุนร่วมกับภาคเอกชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศที่สามารถเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นโครงข่ายบริการพื้นฐานที่สมบูรณ์ในอนุภูมิภาค โดยสามารถสรุปนโยบายในการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจของประเทศในอนุภูมิภาคผู้นำร่องได้ดังนี้

1. ภาคเอกชนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการลงทุนด้านอุตสาหกรรม บริการ และโครงข่ายบริการพื้นฐาน
2. ภาครัฐจะทำหน้าที่หลักในการให้การสนับสนุนส่งเสริมภาคเอกชนใน 3 ส่วน คือ
  - การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
  - การลดข้อจำกัดด้านการค้า การลงทุน การผลิตและการท่องเที่ยว
  - กำหนดมาตรการจูงใจให้เกิดการลงทุนทางการค้า และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด

แนวทางการพัฒนาเมืองชายแดน : กรณีศึกษา เชียงแสน จังหวัดเชียงราย

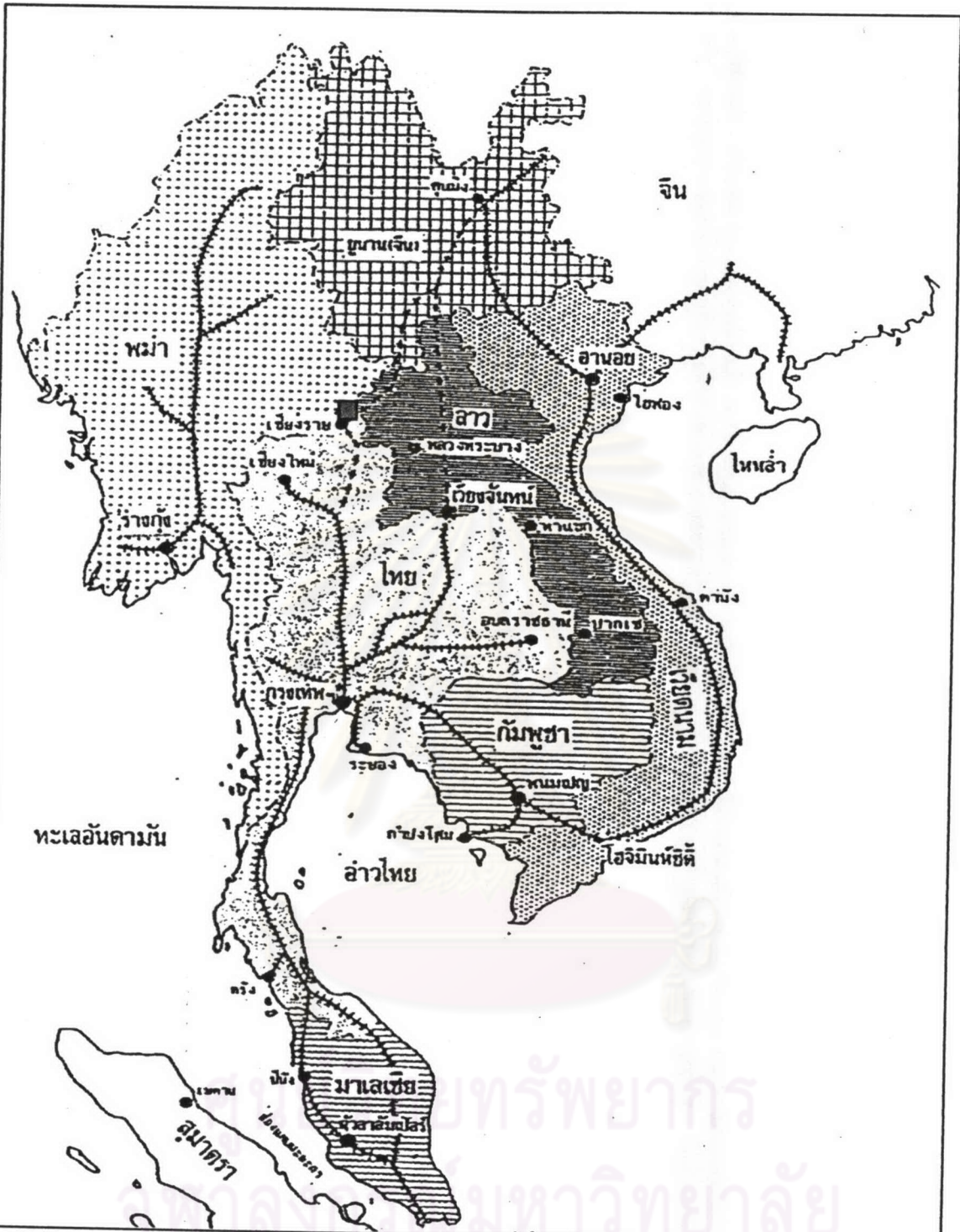
แผนที่เครือข่ายถนนระหว่าง 6 ประเทศในกลุ่มทกเหลี่ยมเศรษฐกิจ

คำอธิบาย

- 1.สายอรัญประเทศ-พนมเปญ (กัมพูชา) -โฮจิมินห์ (เวียดนาม)
- 2.ถนนเชื่อมไทย-สปป.ลาว-เวียดนาม
  - 2.1.นครพนม-ท่าแขก-คำเกิด-วินท์
  - 2.2.นครพนม-ท่าแขก-ซอนลา
- 3.เชียงราย-เชียงตุง-ต้าหลี่-เชียงรุ่ง-คุนหมิง
- 4.เชียงราย-หลวงน้ำทา-บ่อเต็น-เชียงรุ่ง-คุนหมิง
- 5.คุนหมิง-ลาเวีย

ที่มา : ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย ปี 2542

แนวทางการพัฒนาเมืองชายแดน : กรณีศึกษา เชียงแสน จังหวัดเชียงราย

แผนที่เครือข่ายทางรถไฟระหว่าง 6 ประเทศในกลุ่มทหเคลื่อนเศรษฐกิจ

คำอธิบาย

เส้นทางรถไฟที่เชื่อมโยงกับยูเนียน มี 2 สาย คือ

1.สายเด่นชัย โดยแยกจากเด่นชัยสู่เชียงราย ผ่านบ้านห้วยทราย หลวงน้ำทา

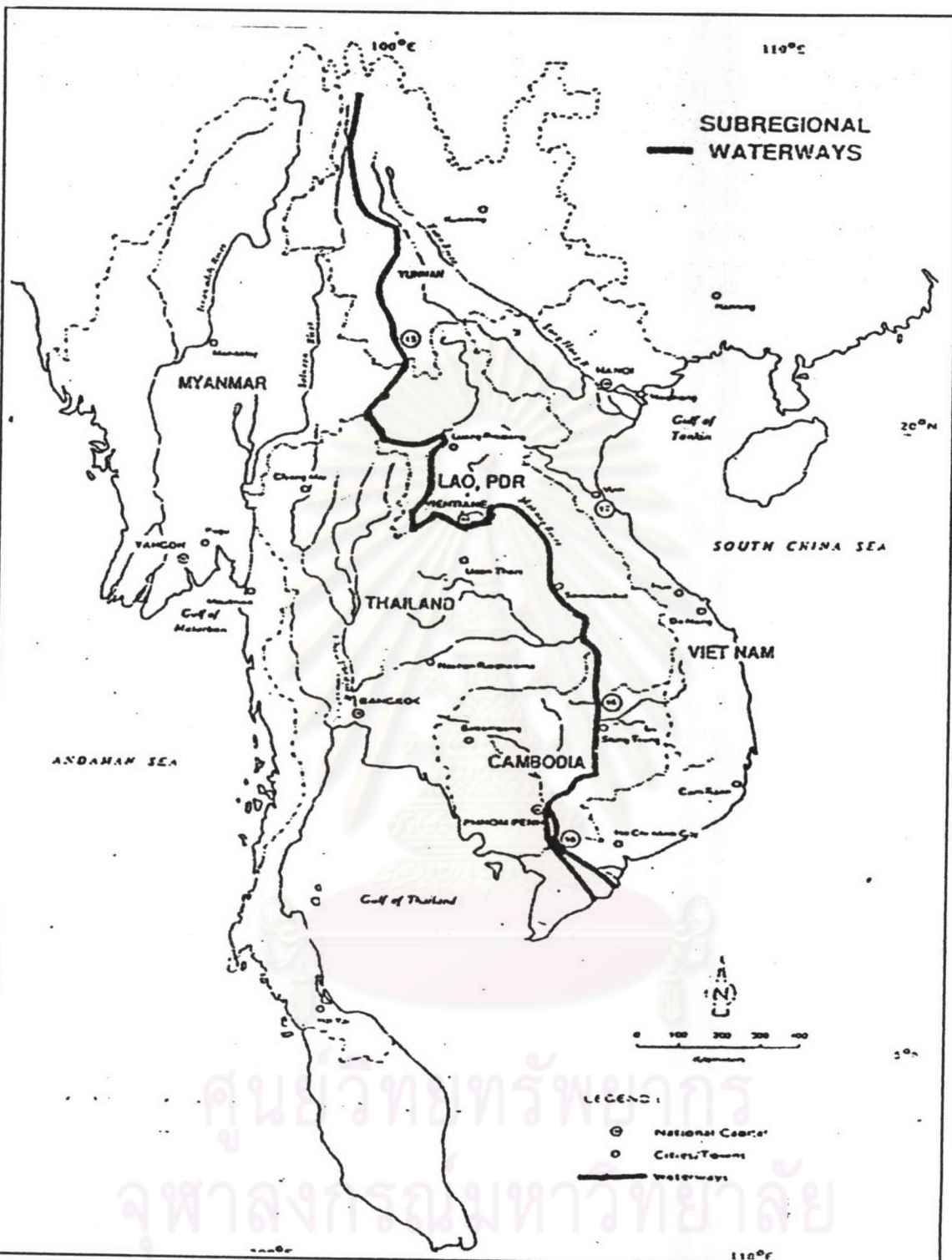
เมืองลำ เชียงรุ่ง คุณหมิง

2.สายหนองคาย ผ่านสะพานมิตรภาพเข้าสู่เวียงจันทน์ หลวงพระบาง

เมืองลำ เชียงรุ่ง คุณหมิง

ที่มา : ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย ปี 2542

แนวทางการพัฒนาเมืองชายแดน : กรณีศึกษา เชียงแสน จังหวัดเชียงราย

แผนที่เครือข่ายเส้นทางคมนาคมทางแม่น้ำโขง

คำอธิบาย

เส้นทางคมนาคมทางแม่น้ำโขง มีการพัฒนาการเดินเรือพาณิชย์ในแม่น้ำโขงตอนบน จากซือเหมา เชียงรุ่งในประเทศจีน ผ่าน พม่า ไทย และ สปป.ลาว

ที่มา : ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย ปี 2542

ภาคผนวก ข

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การสัมภาษณ์

คุณกฤษฎา ทองธรรมชาติ, นายด่านศุลกากรเชียงแสน. วันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2545 เวลา 9.00 น.

นอกจากแบบสอบถามที่ได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างประชากรในเมืองเชียงแสนแล้วผู้ศึกษาได้มีโอกาสสัมภาษณ์ คุณกฤษฎา ทองธรรมชาติ นายด่านศุลกากรเชียงแสน วันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ.2545 เวลา 9.00 น. สรุปได้ว่า เมืองเชียงแสนเป็นเมืองเขตโบราณสถาน ที่มีการค้าขายชายแดนวิวัฒนาการขึ้นเองตั้งแต่ปี 2542 กับประเทศ สปป.ลาว และปี 2543 มีเรือสินค้าจากประเทศจีนมาค้าขายด้วย ทำให้เมืองเชียงแสนมีบทบาททางการค้าชายแดนมากขึ้น จากจุดนี้เองทำให้เมืองเชียงแสนมีรายได้เพิ่มขึ้น และทางด้านศุลกากรจำเป็นต้องมีการเก็บภาษีค่าผ่านแดน และจากเหตุการณ์ที่ด่านแม่สายต้องปิดด่านเนื่องจากการเมืองระหว่างประเทศ ทำให้ผู้ประกอบการต้องหาช่องทางในการระบายสินค้า จึงใช้เส้นทางแม่น้ำโขงเป็นเส้นทางขนส่งสินค้า ประกอบกับการที่แม่น้ำโขงได้เป็นแม่น้ำนานาชาติที่กลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงสามารถเดินทางผ่านเข้าออกได้

ในปัจจุบันนี้ โลกเน้นการค้าเป็นหลัก และเนื่องจากประเทศไทยขาดดุลทางการค้า ถูกจำกัดโควตาสินค้า ต้องแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ภาครัฐจึงเล็งเห็นความสำคัญของการค้าชายแดนเนื่องจากสามารถสร้างดุลการค้าให้กับประเทศได้เป็นจำนวนมาก เพราะประเทศไทยได้เปรียบประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียนทางด้านที่ตั้ง และสินค้า ดังนั้น ประเทศไทยต้องการเป็นผู้นำในกลุ่มนี้และเน้นการค้ากับประเทศจีนเป็นหลัก รวมทั้งต้องพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศพม่าทางด้านการเมืองโดยให้ประเทศพม่าหันมาพึ่งประเทศไทยเป็นหลัก

เมื่อเดือนมิถุนายน 2545 ภาครัฐมีมติกำหนดเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยคัดเลือกจาก 3 เมืองประกอบด้วย แม่สาย เชียงแสน และเชียงของ ซึ่งจากการศึกษาทางด้านต่างๆ ของเมืองเหล่านี้ ได้มีมติกำหนดให้เมืองเชียงแสนเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษในอนุภูมิภาคเหนือตอนบน เนื่องจากเมืองเชียงแสนมีพื้นที่อาณาเขตติดกับประเทศพม่า และ สปป.ลาว รวมทั้งเชื่อมโยงไปยังประเทศจีน (ตอนใต้) โดยใช้เส้นทางแม่น้ำโขงซึ่งเป็นแม่น้ำนานาชาติ ที่สามารถเดินทางทางเรือโดยใช้เวลา 1 วัน 1 คืน ในปัจจุบันการบรรทุกสินค้าทางเรือในหน้าน้ำหลาก สามารถบรรทุกได้ 100 ตัน ในหน้าแล้งเรือสามารถบรรทุกได้ 50 ตัน ซึ่งถ้าหากมีการระเบิดแก่งในแม่น้ำโขงจะทำให้เรือสามารถบรรทุกได้ 300 ตัน และสามารถเดินทางไปถึงหลวงพระบาง สปป.ลาว ได้ แต่อย่างไรก็ตาม การเดินทางทางเรือมีปัญหาตรงค่าผ่านทางเพราะประเทศ สปป.ลาว จะคิดค่าผ่านทางประเทศ ล่าละ 2,000 บาท ทำให้เรือทุกลำต้องเสียค่าผ่านทางแม้ว่าแม่น้ำโขงจะเปิดเป็นแม่น้ำนานาชาติแล้วก็ตาม

สำหรับท่าเรือถาวรของเมืองเชียงแสนนี้ กำลังมีการก่อสร้างปรับปรุงใหม่แทนท่าเรือเก่าที่พังชำรุด ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จประมาณเดือนสิงหาคม 2546 และต่อไปจะมีท่าเรือท่องเที่ยวของภาคเอกชนที่เข้ามาลงทุนด้วยเช่นกัน ทางด้านโกดังคลังเก็บสินค้ามีเอกชนเข้ามาลงทุนอยู่ 4 บริษัท คือ บริษัทห้าเชียง บริษัท MP บริษัทศรีไทย และบริษัทเชียงแสนชิปปิง

อย่างไรก็ตาม เมื่อภาครัฐได้กำหนดให้เมืองเชียงใหม่เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ เมืองเชียงใหม่จำเป็นต้องมีการจัดระเบียบเมืองใหม่ในหลายๆ ด้าน ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่ของเมืองคือ เรื่องปัญหาจราจร เส้นทางถนนภายในเมืองซึ่งปัจจุบันเป็น 2 ช่องจราจร ทำให้ไม่สามารถรองรับปริมาณจราจรที่มีรถบรรทุกจำนวนมากได้ และปริมาณรถบรรทุกมีผลกระทบต่อโบราณสถาน กำแพงเมือง คูณกฤษฎาของธรรมชาติ ได้เสนอแนวทางการพัฒนาเมืองเชียงใหม่ ดังนี้

1. กำหนดให้มีการจัดระเบียบชายแดนใหม่
2. เพิ่มจำนวนสถาบันการเงิน ปัจจุบันมีอยู่ 3 แห่ง ซึ่งไม่เพียงพอต่อการทำธุรกรรมทางการเงินได้ ไม่สามารถรองรับการเบิกเงินทำให้ผู้ประกอบการไม่สามารถจ่ายค่าเก็บภาษีศุลกากรได้
3. ควรมีการขยายเส้นทางถนนจาก 2 ช่องทางจราจร เป็น 4 ช่องทางจราจร ตั้งแต่เส้นทางถนนสายแม่จัน - เชียงแสน เพื่อรองรับปริมาณรถยนต์ที่เข้ามาในเมืองและมีการปรับปรุงเส้นทางถนนให้อยู่ในสภาพที่ดี ไม่เป็นหลุมเป็นบ่อ
4. ควรจัดหาที่ตั้งของท่าเรือแห่งใหม่ให้อยู่นอกเมือง เพื่อมิให้มีผลกระทบต่อเขตโบราณสถานและบ้านเรือนที่อยู่อาศัย เนื่องจากปริมาณรถบรรทุกที่วิ่งเข้าออกภายในเมือง
5. จัดหาโกดังคลังเก็บสินค้าเพื่อการขนถ่ายสินค้าเข้า-ออกจากท่าเรือ
6. ปัจจุบันการขนถ่ายสินค้ายังใช้แรงงานกรรมกรซึ่งเป็นคนภายในพื้นที่อยู่ ดังนั้นเพื่อให้ได้มาตรฐานของการขนถ่ายสินค้า ควรมีการใช้เครนยกของหรือคอนเทนเนอร์เพื่อสะดวกในการยกสินค้าจากเรือไปยังรถบรรทุก หรือจากรถบรรทุกลงสู่เรือ
7. จัดให้มีหน่วยงานราชการแบบ ONE STOP SERVICE ภายในพื้นที่อาคารเดียวกัน เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการ ตรงบริเวณท่าเทียบเรือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชุดที่   **แบบสอบถาม**

แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปของเมืองและการพัฒนาเมือง และส่วนที่ 2 การใช้ประโยชน์ที่ดินของเมือง ซึ่งแบบสอบถามชุดนี้ใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ แนวทางการพัฒนาเมืองชายแดน : กรณีศึกษา เชียงแสน จังหวัดเชียงราย ” หัวข้อดังกล่าวนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ใช้ประกอบการศึกษา ระดับปริญญาโท สาขาวิชา การวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านช่วยตอบแบบสอบถามจักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง และข้อมูลที่ท่านตอบจะใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณ

ปานิสรา ดาวเรือง

คำนิยามในแบบสอบถาม

- 1.เมืองเชียงแสน หมายถึง พื้นที่ภายในเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน ตามเขตการปกครอง
- 2.นอกเมืองเชียงแสน หมายถึง พื้นที่ภายนอกเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน
- 3.อนุภาคภาคเหนือตอนบน หมายถึง จังหวัดในภาคเหนือ ประกอบด้วย จังหวัดเชียงราย พะเยา น่าน แพร่ และอุตรดิตถ์
- 4.เขตสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ เป็นดินแดนที่มีพรมแดนเชื่อมติดต่อกันสี่ประเทศ คือ ประเทศไทย พม่า สปป.ลาว และจีน และเขตหกเหลี่ยมเศรษฐกิจ (GMS) ประกอบด้วย ประเทศไทย พม่า สปป.ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปของเมืองและการพัฒนาเมือง

1.ท่านคิดว่า สาเหตุใดที่ทำให้เมืองเชียงแสนเติบโต	ใช่	ไม่ใช่	☐
-ความได้เปรียบทางด้านที่ตั้ง เนื่องจากเป็นจุดชายแดนที่ติดต่อเชื่อมโยงกับประเทศพม่า สปป.ลาว และจีน (ตอนใต้)	☐	☐	☐
-นโยบายของภาครัฐที่สนับสนุนให้เกิดการเร่งรัดการพัฒนาเมืองเชียงแสนในฐานะเมืองชายแดน	☐	☐	☐
-การมีท่าเทียบเรือเพื่อขนส่งสินค้าและนักท่องเที่ยว	☐	☐	☐
-เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน โบราณวัตถุที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม	☐	☐	☐
-มีพื้นที่ติดต่อกับอำเภอใกล้เคียง สามารถเดินทางได้อย่างสะดวกสบาย	☐	☐	☐
-มีการค้าขายชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น พม่า สปป.ลาว และจีน	☐	☐	☐
-การที่เมืองเชียงแสนตั้งอยู่ในเขตสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจและเขตหกเหลี่ยมเศรษฐกิจ	☐	☐	☐
-การเข้ามาลงทุนของภาคเอกชนและต่างประเทศ	☐	☐	☐
2.ท่านคิดว่า ท่าเทียบเรือสินค้าและนักท่องเที่ยวมีผลกระทบต่อเมืองเชียงแสนหรือไม่	☐	☐	☐
3.ท่านพอใจกับสภาพของเมืองเชียงแสนหลังจากที่มีท่าเทียบเรือขนส่งสินค้าและนักท่องเที่ยวหรือไม่	☐	☐	☐

4. ท่านคิดว่า เมืองเชียงใหม่มีความพร้อมในการพัฒนาเป็นศูนย์กลางทางด้านการค้า และการลงทุนในอนุภาคภาคเหนือตอนบนหรือไม่	ใช่	ไม่ใช่
	☐	☐
5. ท่านคิดว่า เมืองเชียงใหม่มีความพร้อมเพื่อรองรับการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว ทางด้านต่างๆ ต่อไปนี้ หรือไม่		
-ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	☐	☐
-ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน	☐	☐
-ด้านการสื่อสาร การคมนาคมขนส่ง	☐	☐
-ด้านสถาบันการเงิน	☐	☐
-ด้านความมั่นคงทางการเมือง	☐	☐
-ด้านศุลกากร/ การตรวจคนเข้าเมือง	☐	☐
-ด้านความปลอดภัยชายแดน/ ปัญหายาเสพติด	☐	☐
-อื่นๆ โปรดระบุ.....	☐	☐
6. ท่านคิดว่า ธุรกิจประเภทใดที่มีความพร้อมในการให้บริการทางด้าน การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวของเมืองเชียงใหม่		
-ท่าเทียบเรือสินค้า/ นักท่องเที่ยว	☐	☐
-การค้าปลีก-ค้าส่ง	☐	☐
-ของฝากที่ระลึก	☐	☐
-การท่องเที่ยว/ แหล่งท่องเที่ยว	☐	☐
-ที่พัก โรงแรม เกสต์เฮาส์	☐	☐
-โกดัง คลังเก็บสินค้า	☐	☐
-สถาบันธุรกิจทางการเงิน	☐	☐
-การคมนาคมขนส่ง	☐	☐
-สินค้าเกษตรฯ	☐	☐
7. ท่านคิดว่า สิ่งใดที่เมืองเชียงใหม่ยังขาดแคลน/ ความไม่พร้อม		
-โครงข่ายระบบคมนาคม/ การจราจร	☐	☐
-ระบบการสื่อสารโทรคมนาคม	☐	☐
-ระบบการบำบัดน้ำเสีย/ การระบายน้ำ	☐	☐
-การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล	☐	☐
-ไฟฟ้า	☐	☐
-ประปา	☐	☐
-จำนวนแรงงาน	☐	☐
-สถาบันการศึกษา	☐	☐
-สถาบันธุรกิจการเงิน	☐	☐
-ความร่วมมือจากประเทศเพื่อนบ้าน	☐	☐
-การสนับสนุนจากภาครัฐบาล และภาคเอกชน	☐	☐
-อื่นๆ โปรดระบุ.....	☐	☐

ส่วนที่ 2 การใช้ประโยชน์ที่ดินของเมือง

	ใช่	ไม่ใช่
8. ท่านคิดว่า ลักษณะที่ตั้งของย่านที่อยู่อาศัย ย่านการค้า สถานที่ราชการ สถาบันการศึกษา อุตสาหกรรม มีความเหมาะสมหรือไม่	☐	☐
9. ท่านคิดว่า บริเวณที่ท่านพักอาศัยมีประชาชนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นหรือไม่ ท่านพักอาศัยอยู่บริเวณถนน/ ย่าน.....	☐	☐
10. ในปัจจุบันการใช้ที่ดินภายในเมืองเชียงใหม่มีการแบ่งประเภทการใช้ที่ดินอย่าง ชัดเจน หรือไม่ (เช่น ย่านที่อยู่อาศัย ย่านการค้า สถานที่ราชการ)	☐	☐
11. เส้นทางการคมนาคม มีความคล่องตัวในการจราจร หรือไม่		
- ภายในเมืองเชียงใหม่	☐	☐
- นอกเมืองเชียงใหม่	☐	☐
12. ปริมาณยานพาหนะบนท้องถนนภายในเมืองเชียงใหม่มีจำนวนมาก		
- รถทัวร์/ รถนักท่องเที่ยว	☐	☐
- รถโดยสารประจำทาง	☐	☐
- รถยนต์ส่วนบุคคล	☐	☐
- มอเตอร์ไซด์	☐	☐
- จักรยาน	☐	☐
13. ท่านคิดว่า การพัฒนาเมืองในปัจจุบันจะทำให้เกิดปัญหาดังต่อไปนี้ หรือไม่		
- เกิดชุมชนแออัดภายในเมือง	☐	☐
- มีอาคารสิ่งก่อสร้างสูงเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัย	☐	☐
- เกิดการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ หรือ พื้นที่โบราณสถาน	☐	☐
- ที่อยู่อาศัยมีราคาแพง ไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชากร	☐	☐
- โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ประปา ไฟฟ้า ไม่เพียงพอต่อความต้องการ	☐	☐
- มีการขยายตัวของชุมชนออกไปนอกกำแพงเมืองตามแนวเส้นทางถนน	☐	☐
- อื่นๆ โปรดระบุ.....	☐	☐
14. ท่านคิดว่า การพัฒนาเมืองเชียงใหม่มีผลกระทบต่อเขตโบราณสถานอย่างไรบ้าง		
- ประชากรเข้ามาบุกรุกพื้นที่เขตโบราณสถานเพื่อทำเป็นที่อยู่อาศัย	☐	☐
- ประชากรเข้ามาบุกรุกพื้นที่เขตโบราณสถานเพื่อทำเป็นที่เกษตรกรรม	☐	☐
- โบราณสถานไม่ได้รับการบูรณะและดูแลอย่างทั่วถึง	☐	☐
- โบราณสถานถูกบดบังทัศนียภาพด้วยอาคารและสิ่งก่อสร้างต่างๆ	☐	☐
- อื่นๆ โปรดระบุ.....	☐	☐
15. ท่านคิดว่า ควรมีการจัดการอนุรักษ์และพัฒนาเขตโบราณสถานอย่างไร เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาเมืองเชียงใหม่		
- มีการกำหนดเขตพื้นที่โบราณสถานให้ชัดเจน	☐	☐
- ให้นหน่วยงานของภาครัฐ เช่น กรมศิลปากร เข้ามาดูแลบูรณะ	☐	☐
- ให้ประชากรเข้ามาส่วนร่วมในการอนุรักษ์โบราณสถานต่างๆ	☐	☐
- ห้ามมิให้มีสิ่งปลูกสร้างใดๆ บดบังทัศนียภาพของโบราณสถาน	☐	☐
- มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิทัศน์ของพื้นที่โบราณสถาน	☐	☐

ประวัติผู้เขียน

นางสาวปานิสรา ดาวเรือง เกิดวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ.2520 จังหวัดกาญจนบุรี สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี อักษรศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) สาขาวิชาภูมิศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม) ในปีการศึกษา 2541 และได้เข้าศึกษาต่อในภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2542

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย